



Gönderim: 27.09.2024

Kabul: 27.01.2025

Tür: Araştırma Makalesi

## Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terki üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi: Scopus örneği

Gülden KILIÇASLAN<sup>a</sup>

Hatice CAN<sup>b</sup>

Tuğba ÇETİNKAYA<sup>c</sup>

<sup>a</sup> Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, ORCID: 0000-0002-6021-5594

<sup>b</sup> Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID: 0000-0001-6943-2096

<sup>c</sup> MEB, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0008-3245-5196

### Özet

Açık ve uzaktan öğrenme, erişilebilirlik ve esneklik özellikleriyle eğitim dünyasında devrim yaratmıştır. Buna rağmen, açık ve uzaktan eğitim programlarındaki öğrenim terki oranları geleneksel yüz yüze eğitime kıyasla önemli ölçüde yüksektir. Bu durum, eğitimciler ve kurumlar için önemli bir zorluk teşkil etmektedir. Öğrenim terkiye sebep olan faktörleri ele almak, açık ve uzaktan eğitimde öğrenciyi elde tutma ve öğrenen başarısını artırmak için çok önemlidir. Bu bibliyometrik analiz çalışması, açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki üzerine yürütülen akademik çalışmaların genel bir değerlendirmesini hedeflemektedir. Çalışmada Scopus veri tabanından yararlanılmış, “dropout”, “distance education” ve “open education” kavranları başlık, özet ve anahtar kelimeler bölümüne yazılarak tarama yapılmıştır. Veri tabanında 2014-2024 yılları arasında yayınlanmış 620 dergi makalesi ve konferans bildirisine ulaşılmış ve bibliyometrik veriler, VOSviewer 1.6.20 programı kullanılarak analiz edilip görselleştirilmiştir. Araştırma kapsamında akademik çalışmaların entelektüel manzarasını haritalamak için atıf analizi, ortak yazarlık ağları ve anahtar kelime ortak oluşum analizi dahil olmak üzere kapsamlı bir bibliyometrik göstergeler seti kullanılmıştır.

**Anahtar Sözcükler:** Açık ve uzaktan öğrenme, Öğrenim terki, Bibliyometrik Analiz

## Bibliometric analysis of studies on dropout in open and distance learning environments: Example of Scopus

### Abstract

Open and distance learning has revolutionized the world of education with its accessibility and flexibility. Despite this, dropout rates in open and distance learning programmes are significantly higher than in traditional face-to-face education and pose a significant challenge for educators and institutions. Addressing the factors contributing to these dropout rates is crucial for improving student retention and success in open and distance education. This bibliometric analysis aims to provide an overview of academic studies on dropout in open and distance education. In the study, Scopus database was used to search the title, abstract and keywords section with the words ‘drop out’, ‘distance education’ and ‘open education’. In the database, 620 journal articles and conference proceedings published between 2014-2024 were accessed and their bibliometric data were analysed and visualized using VOSviewer 1.6.9 software. A comprehensive set of bibliometric indicators including citation analysis, co-authorship networks and keyword co-occurrence analysis were used to map the intellectual landscape of academic studies.

**Keywords:** Open and distance education, Dropout, Bibliometric analysis

### Kaynak Gösterme

Kılıçaslan, G., Can, H. ve Çetinkaya, T. (2025). Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terki üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi: Scopus örneği. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 11(1), 62-87.  
<https://doi.org/10.51948/auad.1556844>

## Giriş

Enformasyon ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, geleneksel öğrenme anlayışına yansımakta ve öğrenme kavramına yeni boyut kazandırmaktadır. Günümüz 21.yy öğrenenleri, mevcut bilgi birikimleriyle yetinmeyip, var olan becerilerini geliştirmek ya da yeni nitelikler kazanmak için yaşam boyu öğrenme anlayışına dayalı sistemlere yönelmektedir. Yaşam boyu öğrenme, yer ve zaman sınırlamasının olmadığı, bireyi öğrenme merkezine alan bir anlayışı içerir. Bu bağlamda açık ve uzaktan eğitim sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Temel felsefesi zaman ve mekândan bağımsız öğrenme olan açık ve uzaktan eğitim, fiziksel olarak birbirlerinden uzakta olan öğrenenleri, öğretene ve kaynak bileşenleriyle bir araya getirmeyi amaçlayan formal bir yapıdır (Simonson, vd. 2011). Açık ve uzaktan öğrenmenin ortaya çıkışıyla birlikte eğitim dünyası önemli ölçüde değişime uğramış ve dünyanın dört bir yanındaki öğrencilere öğrenmelerinin zamanını, yerini ve hızını kontrol etme özerkliği sağlayarak eğitime daha esnek bir yaklaşım ve erişilebilirlik sunmuştur (Tattersall vd., 2006). Bununla birlikte, bu formal yapıya olan ilgi ve öğrenmeye yönelik olumlu içerikler, bazı endişeleri de beraberinde getirmiştir; özellikle de öğrenim terki oranlarına ilişkin kaygılar öne çıkmaktadır. Yapılan çalışmalar, açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki oranının, geleneksel eğitime kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Eğitimin her kademesinde istenmeyen bir durum olarak karşılaşılan *öğrenim terki*, alan yazında, dropout (okul terki), non-completion (eğitimi tamamlamama), withdrawal (eğitimden çekilme ya da kayıt sildirme), student attrition (öğrenci kaybı) şeklinde yer almaktadır (Şener ve Hawkins, 2010). Kavram olarak incelendiğinde öğrenim terki, bir öğretim programına dahil olan öğrencinin çeşitli sebeplerle uzun süreli ya da kalıcı olarak programa devam etmemesi olarak ifade edilebilir (Arslan, 2018).

Çevrimiçi ortamlarda öğrenim terki ise akademik programlarını tamamlamadan eğitimi bırakma, tamamlanmamış ödevler, yeniden kaydolmama ve kısmi program tamamlama gibi çeşitli senaryoları kapsamaktadır (Grau-Valldosera ve Minguiñón, 2014). Açık ve uzaktan öğrenme, esnek öğrenme ortamları sunma ve eğitimi daha demokratik hale getirme potansiyeline sahip olmasına rağmen, bu programlardaki yüksek öğrenim terki oranları ciddi bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Öğrenim terki, yalnızca bireyler üzerinde olumsuz etkiler yaratmakla kalmamakta, aynı zamanda eğitim sistemi için de önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu durum hem eğitimciler hem de politika yapıcılar açısından ele alınması

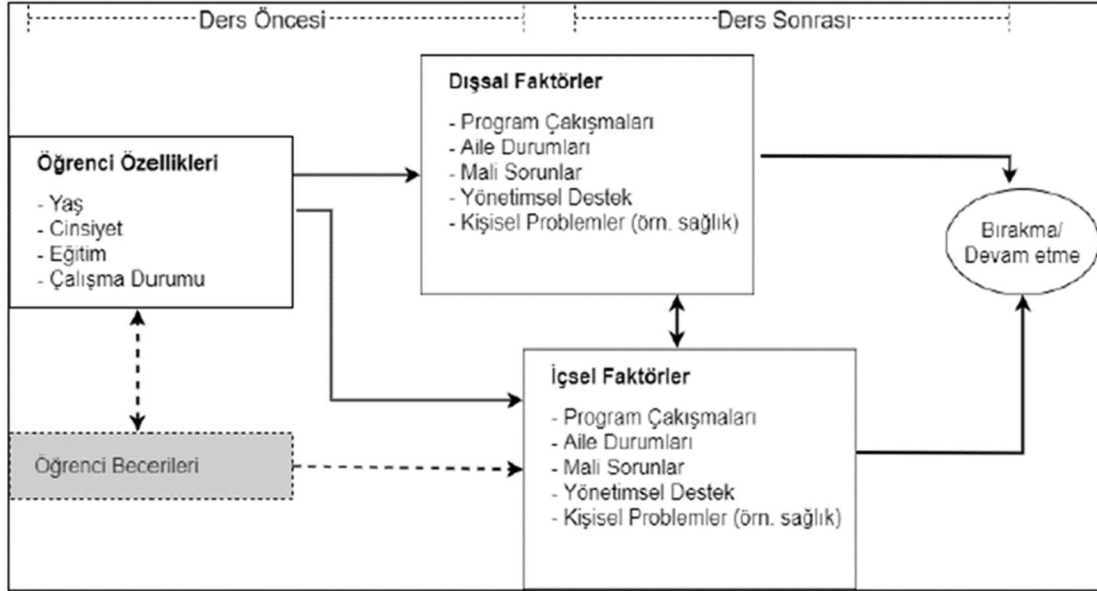
gereken kritik bir zorluk olarak öne çıkarken, öğrenim terki nedenlerini anlamının ve çözüm yolları geliştirilmesinin önemini artırmaktadır.

Açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki, öğrenci özellikleri, kurumsal destek ve öğrenme ortamının doğası dahil olmak üzere sayısız faktörden etkilenen çok yönlü bir sorundur. Araştırmalar, öğrencilerin eğitim dilinde temel becerilerden yoksun olması, karşılanmayan akademik beklentiler, izolasyon duyguları, yüz yüze iletişim eksikliği ve iş, aile ve eğitim sorumluluklarını dengelemede yaşanan zorluklar gibi birtakım faktörlerin olduğunu belirtmektedir (Budiman, 2018; Park ve Choi, 2009). Açık ve uzaktan öğrenme, doğası gereği birçok öğrencinin uzun süre boyunca sürdürmekte zorlandığı yüksek düzeyde içsel motivasyonu ve öz düzenlemeyi gerektirir (Hart, 2012). Bu özellikler, çevrimiçi kursları bırakma kararlarını etkileyen bağlantısızlık ve teknolojik zorluklarla birleştiğinde, öğrenim terki oranlarını daha da artırmaktadır (Willging ve Johnson, 2019).

Öğrenim terkinin nedenlerine dair yapılan çalışmalar, bu faktörlerin üç ana kategoride sınıflandırılabileceğini ortaya koymaktadır; öğrenciyle ilgili faktörler, programla ilgili faktörler ve çevresel faktörler (Lee ve Choi, 2010). Öz motivasyon, zaman yönetimi becerileri ve önceki eğitim geçmişi gibi kişisel faktörler, öğrencilerin eğitimlerine devam edebilmelerinde kritik bir rol oynamaktadır. Lee ve Choi (2010) daha yüksek düzeyde içsel motivasyona ve öz yeterliliğe sahip öğrencilerin çevrimiçi kurslarda devam etme olasılıklarının daha yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca, Hart (2012) başarılı çevrimiçi öğrenmede öz düzenlemenin önemini vurgulamakta ve etkili zaman yönetimi becerilerinin, birden fazla sorumlulukla uğraşan öğrenciler için çok önemli olduğundan bahsetmektedir.

Öğrenim terkinin etkileyen diğer faktörler arasında program tasarımı, öğretmenlerle etkileşim ve destek hizmetleri yer almaktadır. Rovai (2003) destekleyici bir öğretmenin varlığının ve akademik kaynakların mevcudiyetinin, açık ve uzaktan öğrenmede öğrenci başarısı için önemli olduğunu vurgulamaktadır. İş yükümlülükleri, aile sorumlulukları ve sosyo-ekonomik durum gibi çevresel faktörler, öğrencilerin derslerine bağlı kalma ve tamamlama becerilerini daha da zorlaştırmaktadır (Hart, 2012). Aynı zamanda bu çevresel faktörler, açık ve uzaktan öğrenmede kalıcılığın önünde önemli engeller oluşturabilir. Öğrenciler genellikle sahip oldukları yükümlülükler ve eğitim arasındaki dengeyi kurmakta zorlanmaktadır. Bunun yanı sıra finansal sıkıntılar ve teknolojiye erişim eksikliği, açık ve uzaktan öğrenmede öğrencilerin karşılaştığı zorlukları daha da artırabilir.

Park (2007), Bean ve Metzner; Tinto ile diğer araştırmacıların geliştirdiği modellerin, açık ve uzaktan öğrenim terki olgusu açısından ele alındığında çeşitli sınırlılıklara sahip olduğunu ifade ederek, güncellenmiş bir model (The revised model of dropouts from distance learning in organizations) geliştirmiştir.



Şekil 1. Kurumlarda Uzaktan Eğitimi Bırakma Üzerine Güncellenmiş Bir Model

Şekil 1 incelendiğinde Park'ın (2007) modelinin ders öncesi ve ders sonrası olmak üzere iki aşamadan oluştuğu görülmektedir. Dışsal faktörler hem ders öncesini hem de ders sonrası aşamalarını etkilemektedir. Ayrıca içsel ve dışsal faktörlerin karşılıklı etkileşim halinde olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, yoğun bir iş yükü olan öğrencinin çalışmak için daha az zamanı olmaktadır, eğer bu öğrenci öğretim elemanı ile iletişime geçemiyor ve yeterli geribildirim alamıyorsa eğitimi bırakma ihtimali diğerlerine oranla daha yüksek olacaktır. Öğrenen özellikleri de dışsal ve içsel faktörler üzerinde etkilidir. Bu durum, öğrenenin eğitime devam etme veya bırakma niyetini kısmen de olsa etkilemektedir.

Açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki sorununun ele alınması çok yönlü bir yaklaşım gerektirir ve öğrenim terki oranlarını azaltmak için çeşitli stratejiler önerilmektedir. Etkili stratejiler arasında öğrenen destek hizmetlerinin geliştirilmesi, katılımı teşvik etmek için program tasarımının iyileştirilmesi, daha ilgi çekici ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturmak için teknolojiden yararlanılması ve öğrenciler arasında bir topluluk duygusu yaratılması yer almaktadır. Öğrencilerin eğitim hayatında yollarını bulmalarına yardımcı olmak için kurumların akademik danışmanlık, rehberlik ve akran mentörlüğü gibi

kişiselleştirilmiş destek sunmaları gerektiğini öne sürmektedir (Tinto, 2017). Öğrencilere kişiselleştirilmiş geri bildirim ve destek sağlamak amacıyla teknolojinin kullanımı, onların motive olmalarında ve öğrenim süreçlerini sürdürmelerinde hayati bir rol oynamaktadır. Ayrıca, çevrimiçi forumlar ve sosyal medya aracılığıyla oluşturulan gruplar, topluluk duygusunu güçlendirerek izolasyon hissini azaltmakta ve öğrenci katılımını artırmaya önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki oranlarını azaltmak amacıyla sunulabilecek çözümlerden biri de öğrencilerin iş-yaşam dengesini göz önünde bulundurmak ve çalışan öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap veren müfredatlar tasarlamaktır (Thomas, 2019). Etkili program tasarımı, öğrencilerin katılımını sağlamak ve motivasyonunu artırmak için önemlidir. Lee ve Choi (2010), öğrenme deneyimini geliştirmek için program tasarımına tartışma panoları, grup projeleri ve multimedya içerikleri gibi etkileşimli unsurların eklenmesini önermektedir. Park ve Choi (2009) ise açık ve net yönergeler sunmanın, zamanında geri bildirim sağlamanın ve biçimlendirici değerlendirme fırsatları tanımanın, öğrencilerin öğrenme ortamında desteklendiklerini hissetmelerine önemli ölçüde katkı sağladığını vurgulamaktadır.

Anderson (2008), uyarlanabilir öğrenme teknolojilerinin, bireysel öğrencilerin ihtiyaçlarına göre şekillendirilmiş kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma potansiyeline sahip olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, öğrenme analitiğinin, öğrencilerin ilerlemesini izlemek ve risk altındaki bireyleri tespit etmek için kullanılması, zamanında müdahale edilmesi ve gerekli desteğin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır.

Genel olarak, eğitimde öğrenim terki, bireysel özelliklerden eğitim sistemlerindeki sistemsel zorluklara kadar sayısız faktörden etkilenen karmaşık bir olgudur. Araştırmalara göre öğrenim terkini azaltmak, öğrencilerin eğitimlerini tamamlamalarını sağlamak için sosyal, ekonomik ve psikolojik yönleri dikkate alan çok yönlü bir yaklaşım gerektirmektedir. Kurumlar, açık ve uzaktan öğrenmede okulu bırakmaya sebep olan çeşitli faktörleri inceleyerek, bu esnek öğrenme ortamlarında öğrenen devamlılığı ve başarısını desteklemek için hedefe yönelik müdahaleler geliştirebilir.

Bu çalışma kapsamında alanyazında, öğrenim terkine yönelik eğilimleri belirleyen sistematik derleme ve bibliyometrik analiz gibi çalışmaların olup olmadığı araştırılmış ve elde edilen araştırmalar Tablo 1’de başlıklar altında özetlenmiştir.

Tablo 1. Öğrenim Terki Üzerine Yapılan Çalışmalar

Yayın	Analiz yılları	Analiz türü	İncelenen çalışma sayısı	İncelenen konu
Véliz, P. J. ve Ortega, A. M. (2023). Dropout intentions in higher education: Systematic literature review. <i>Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science</i> , 16(2), 149-158.	2018-2023	Sistemantik derleme & Bibliyometrik analiz	70	Yükseköğretimde öğrenim terki niyeti
De Oliveira, C.F., Sobral, S.R., Ferreira, M.J., & Moreira, F. (2021). How does learning analytics contribute to prevent students' dropout in higher education: A systematic literature review. <i>Big Data Cogn. Comput.</i> , 5, 64.	2006-2020	Sistemantik derleme & Bibliyometrik analiz	50	Yükseköğretimde öğrenim terki engellemede öğrenme analitiklerinin katkısı
Liliana, L., Santosa, P. I., & Kusumawardani, S. S. (2022). Completion factor in massive open online course in developing countries: A literature review in 2015-2021. <i>World Journal on Educational Technology: Current Issues</i> . 14(2), 456-472.	2015-2021	Sistemantik derleme	89	Gelişmekte olan ülkelerdeki MOOC'larda tamamlama faktörü
Valencia Quecano, L. I., Guzmán Rincón, A., & Barragán Moreno, S. (2024). Dropout in postgraduate programs: A underexplored phenomenon – A scoping review. <i>Cogent Education</i> , 11(1).	2011-2023	Sistemantik derleme (scoping review)	40	Lisansüstü programlarda öğrenim terki
Profiroiu, C. M., Cibu, B., Delcea, C., & Cotfas, L. A. (2024). Charting the Course of School Dropout Research: A Bibliometric Exploration. <i>IEEE Access</i> .	1976-2022	Bibliyometrik keşif	1592	Okul terk araştırmalarının seyrini belirlemek

Martínez-Torres, J., Gonzálvez, C., Fernández- Sogorb, A., & García- Fernández, J. M. (2024). The evolution of research on school attendance: A bibliometric review of scholarly output. <i>European Journal of Educational Research, 13</i> (2), 851-864.	2014- 2021	Bibliyometrik inceleme	700	Okul devamlılığı araştırmalarının evrimi
Ulaş S, Gonzálvez, C. ve Seçer, İ. (2024) School refusal: mapping the literature by bibliometric analysis. <i>Front. Psychol, 15</i> .	1970- 2024	Bibliyometrik analiz ile haritalama	622	Okul reddinin incelenmesi
Wang, W., Zhao, Y.L., Wu, Y.J., & Goh, M. (2022). Factors of dropout from MOOCs: a bibliometric review. <i>Libr. Hi Tech, 41</i> , 432-453.	2014- 2022	Biliyometrik inceleme	74	MOOC'larda öğrenim terki faktörleri
Öztoklu, B., Ekici, Ö., Konakçı, A. & Yakıcı, R. E. (2024). Okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili çalışmaların bibliyomerik analizi. <i>International Academic Social Resources Journal, 9</i> (1), 17-25.	2009- 2023	Bibliyometrik analiz	448	Okul terki ve okula devamsızlık
Huang, H., Jew, L., Qi, D. (2023). Take a MOOC and then drop: A systematic review of MOOC engagement pattern and dropout factor. <i>Heliyon. 9</i> .	2008- 2021	Sistematik derleme	21	MOOC katılım örüntüleri ve faktörleri

### Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkiine dair yapılan araştırmaları bibliyometrik analiz yöntemi ile incelemek ve elde edilen bulgular doğrultusunda mevcut durumu tespit ederek gelecekte yapılması planlanan araştırmalara genel bir bakış açısı oluşturmaktır.

Açık ve uzaktan öğrenmede öğrenim terki kavramı üzerine yapılan araştırmaların eğilimini belirlemek için aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

- a. Yıllara göre dağılım nedir?
- b. Önde gelen ülke ve kurumların dağılımı nasıldır?
- c. Önde gelen dergiler hangileridir?
- d. Önde gelen yazarlar kimlerdir?
- e. En fazla atıf alan araştırmalar hangileridir?
- f. Ortak yazarlık ağı haritası nasıldır?
- g. Ortak atıf analizi haritası nasıldır?
- h. Bibliyometrik anahtar kelime analizi nasıldır?

## Yöntem

### Araştırma Modeli

Bu çalışmada, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkinde dair yapılan araştırmaları incelemek ve mevcut durumu tespit edebilmek için bilimsel haritalama tekniğini esas alan bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz, farklı veri tabanlarından elde edilen büyük hacimlere sahip bilimsel literatürün incelenmesi, verilerin işlenmesi ve haritalanmasına yönelik nicel bir yaklaşımdır (Hallinger ve Kovacevic, 2019). Ayrıca belirli bir alan veya konu içindeki kalıpları, bağlantıları ve eğilimleri ortaya çıkarmak amacıyla makale, kitap ve diğer ilgili yayınların istatistiksel analizini içermektedir (Donthu, vd., 2021). Bu analizin temel amacı, belirli bir çalışma alanının etkisini, atıf sayısı, yazar, kurum ve yayın yılı gibi çeşitli unsurlarla inceleyip, sıklık ve bağlam açısından değerlendirmektir (Roldan-Valadez vd., 2019).

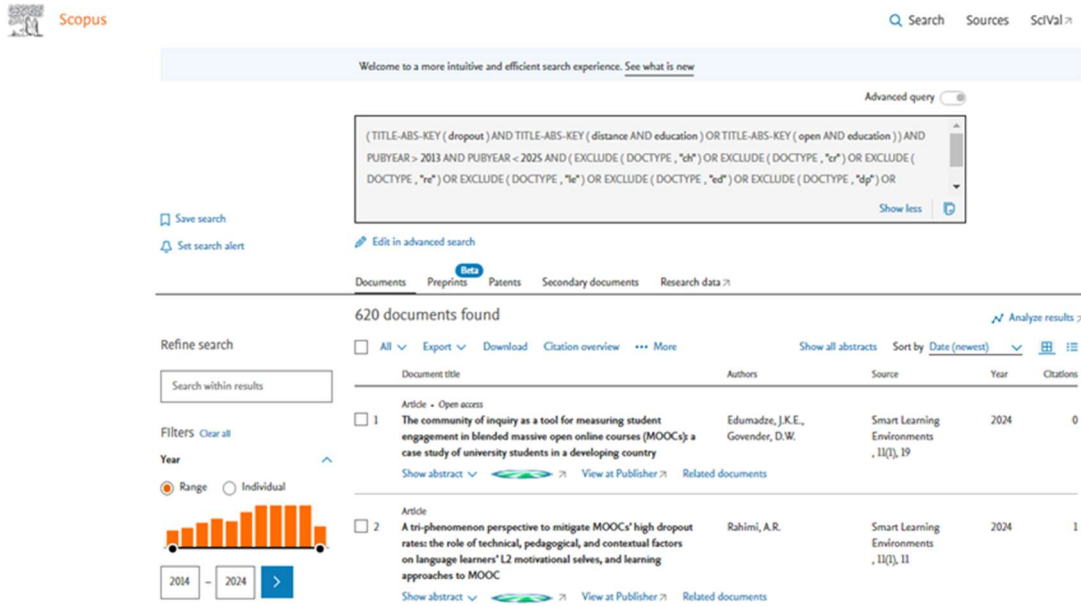
### Araştırmaların Belirlenmesi

Bu çalışmanın verileri, araştırmacılar tarafından belirlenen dahil etme kriterlerine uyan, bilimsel araştırmalardan elde edilmiştir. Kriterler “veri tabanı”, “anahtar kavramlar” ve “yayın yılı” olarak belirlenmiştir. Çalışma, farklı disiplinlere yönelik literatüre sahip olan Scopus çevrimiçi veri tabanında yayınlanan araştırmalardan oluşmuştur. Scopus veri tabanında yer alan ilgili yayınlar, makale başlığı, özet veya anahtar kelimelerde geçen “dropout”, “distance education”, “online education” kavramlarıyla sorgulanmış; “OR” ve “AND” gibi mantık işlemleri kullanılarak ilişkilendirilmiştir (Tablo 2). Bu çalışma, 2014-2024 yıllarında yayınlanan dergi makaleleri (f=386) ve konferans bildirimlerini (f=234) içeren belge türlerini kapsamaktadır. Scopus veri tabanına yönelik arama sonuçları Şekil 2’de gösterilmektedir.



Tablo 2. Sorgulama Ölçüt Ögeleri

(( TITLE-ABS-KEY ( dropout ) AND TITLE-ABS-KEY ( distance AND education ) OR TITLE-ABS-KEY ( open AND education ) ) AND PUBYEAR > 2013 AND PUBYEAR < 2025 AND ( EXCLUDE ( DOCTYPE , "ch" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "cr" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "re" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "le" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "ed" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "dp" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "no" ) OR EXCLUDE ( DOCTYPE , "bk" ) )



Şekil 2. Scopus Arama Sonuçları

## Verilerin Analizi

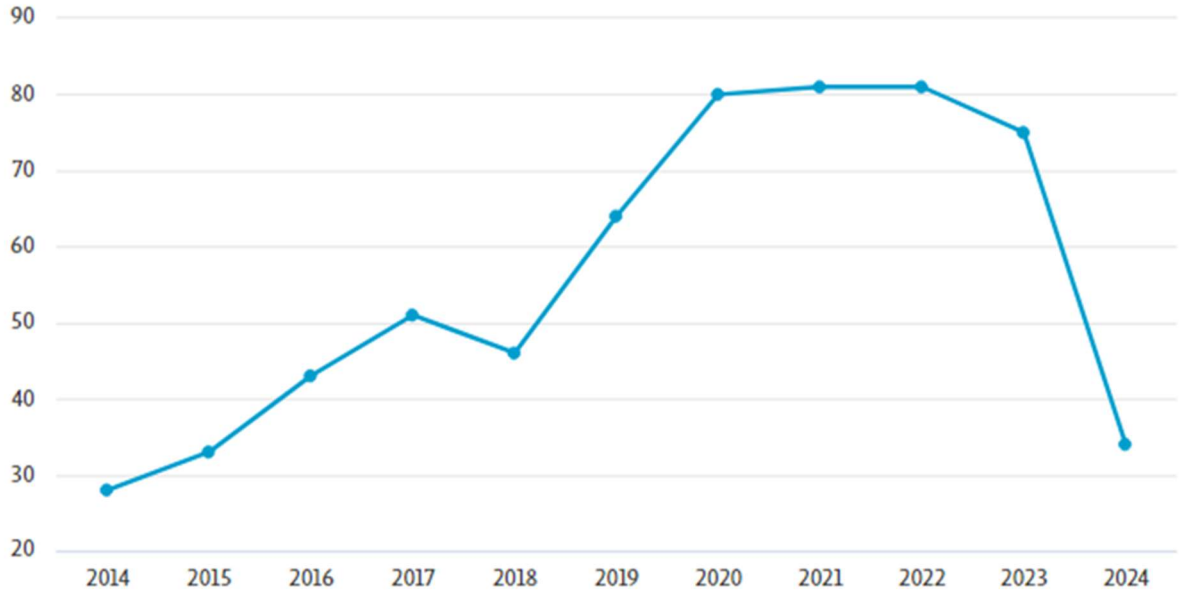
Bu çalışmada Scopus veri tabanından elde edilen ve dahil etme kriterlerine uyan 620 araştırmanın analizine yer verilmiştir. Elde edilen verileri analiz etme yöntemi olarak hem betimsel hem de bibliyometrik analizler kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler için frekans analizleri yapılmış ve frekanslar Scopus'ta yer alan tablolar ile görselleştirilmiştir. Makalenin diğer analiz ve görselleştirilmesi için açık kaynak kodlu bir yazılım olan VOSviewer 1.6.20 kullanılmıştır. VOSviewer, ortak yazarlık, ortak atıf, ortak oluşum ve anahtar kelime gibi bibliyometrik ağların oluşturulması ve görselleştirilmesini sağlayan bir araçtır (Perianes-Rodriguez, vd., 2016).

### Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 2014-2024 yılları arasında Scopus veri tabanında yayınlanan toplam 620 dergi makalesi ve konferans bildirileri ile sınırlıdır. Çalışmanın tarama işlemi 17.05.2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada açık erişim verileri kullanıldığı için herhangi bir etik kurul onayı alınmamıştır.

### Bulgular ve Yorumlar

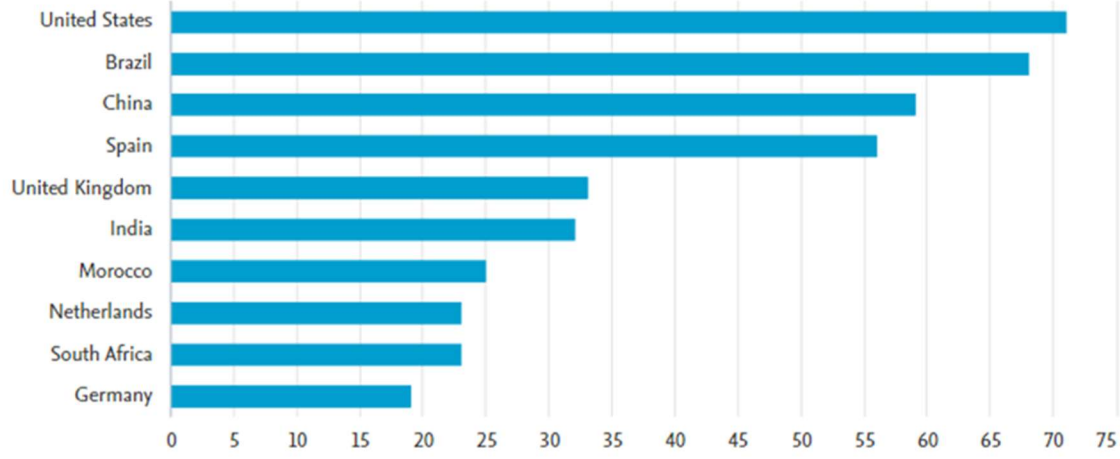
Bu bölümde, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkinde dair yapılan çalışmaların bibliyometrik veri analizine yönelik bulgularına yer verilmiştir. Araştırma sorularına ilişkin bulgular analiz edilerek yorumlanmıştır.



Şekil 3. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

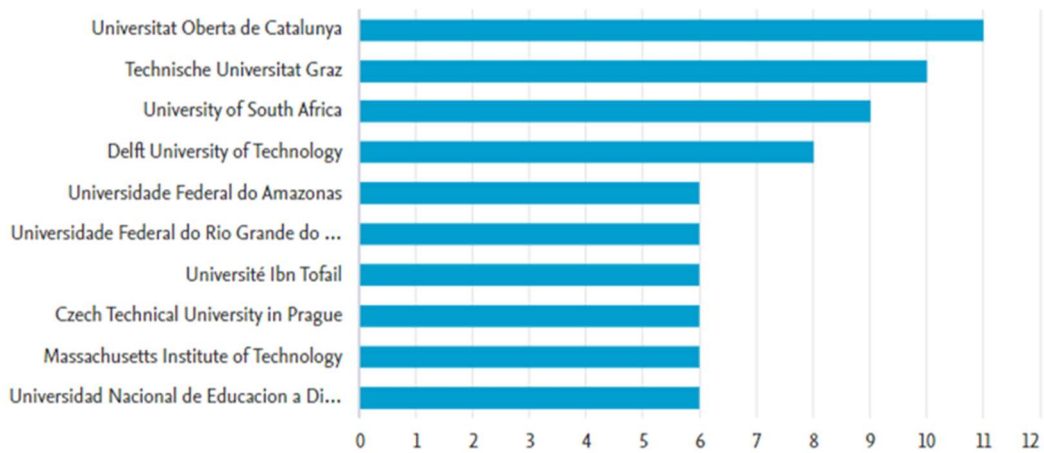
Şekil 3’de görüldüğü gibi 2014 yılında 28, 2015 yılında 33, 2016 yılında 43, 2017 yılında 51 çalışma yapılmıştır. 2014 yılından 2018 yılına kadar çalışmaların sayısında artış görülmektedir. 2018 yılında 46 çalışma ile az sayıda bir düşüş görülürken 2019 yılından 2023 yılına kadar yayın sayısında daha büyük bir artış gözlemlenmektedir. 2019 yılında yapılan toplam yayın 64 iken 2020 yılında 80, 2021 ve 2022 yıllarında 81, 2023 yılında 77 yayın

yapılmıştır. 2024 yılına gelindiğinde ise henüz beş ayda 36 çalışma yapıldığı görülmektedir ki yılın sonunda bu rakamın artacağı öngörülebilmektedir.



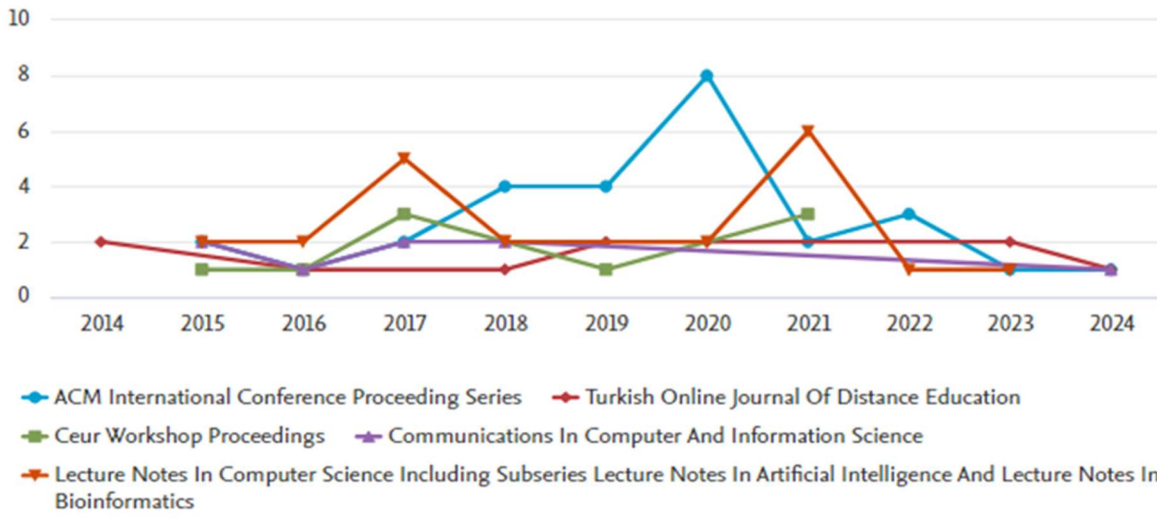
Şekil 4. Yayınların Ükelere Göre Dağılımı

Yayınların ülkelere göre dağılımının verildiği Şekil 4 incelendiğinde en çok çalışmanın (f=71) Amerika Birleşik Devletleri'nde, en az çalışmanın (f=19) Almanya'da yapıldığı görülmektedir. ABD'yi 68 çalışma ile Brezilya, 59 çalışma ile Çin ve 56 çalışma ile İspanya izlemektedir. İngiltere (f=33) ve Hindistan'ın (f=32) hemen hemen aynı sayılarda çalışma yayınladığı görülmektedir. Grafiğe göre Fas 25 çalışma, Hollanda ve Güney Afrika 23 çalışma yayımlamıştır.



Şekil 5. Yayınların Kurumlara Göre Dağılımı

Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkinine yönelik yapılan çalışmaların yer aldığı 162 kurumdan ilk on kurum incelendiğinde Universitat Oberta de Catalunya (f=11) nın ilk sırada olduğu görülmektedir (Şekil 5). Bu yükseköğretim kurumunu sırasıyla Technische Universität Graz (f=10), University of South Africa (f=9) ve Delft University of Technology (f=8) takip etmektedir. Universidade Federal do Amazonas (UFAM), Universidade Federal do Rio Grande do Sul (UFRGS), Université Ibn Tofail, Czech Technical University in Prague, Massachusetts Institute of Technology (MIT) ve Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) kurumlarında ise altı çalışmanın yapıldığı anlaşılmaktadır.



Şekil 6. Yayınların Önde Gelen Dergilere Göre Dağılımı

Bu çalışma kapsamında incelenen 620 makale ve konferans bildirilerinin önde gelen dergilere göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın ACM International Conference Proceeding Series dergisinde yayınlandığı görülmektedir (Şekil 6). 2015-2024 yılları arasında toplamda 28 yayının yer aldığı bu dergide en fazla yayının (f=8) 2020 yılında olduğu anlaşılmaktadır. 2015-2023 yılları arasında yayınların yer aldığı Lecture Notes In Computer Science dergisinde ise toplamda 21 çalışmanın bulunduğu tespit edilmiştir. Bu dergide en fazla yayının (f=6) 2021 yılında yapıldığı görülmektedir. 2014-2024 yıllarını kapsayan toplam 11 çalışma ile Turkish Online Journal Of Distance Education dergisinde yayınların değişen yıllara göre bir veya iki yayın ile sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Ceur Workshop Proceedings dergisinde yer alan 9 çalışmanın 2015-2021 yılları arasında olduğu görülmektedir. Bu dergide yapılan en fazla yayının (f=3) 2017 ve 2021 yıllarında olduğu tespit edilmiştir. 2015-2024 yıllarında Communications in Computer and Information Science'da toplam 8 çalışma yayınlanmıştır. Bu dergide en fazla yayın (f=2) 2015, 2017 ve 2018 yıllarında görülmektedir.



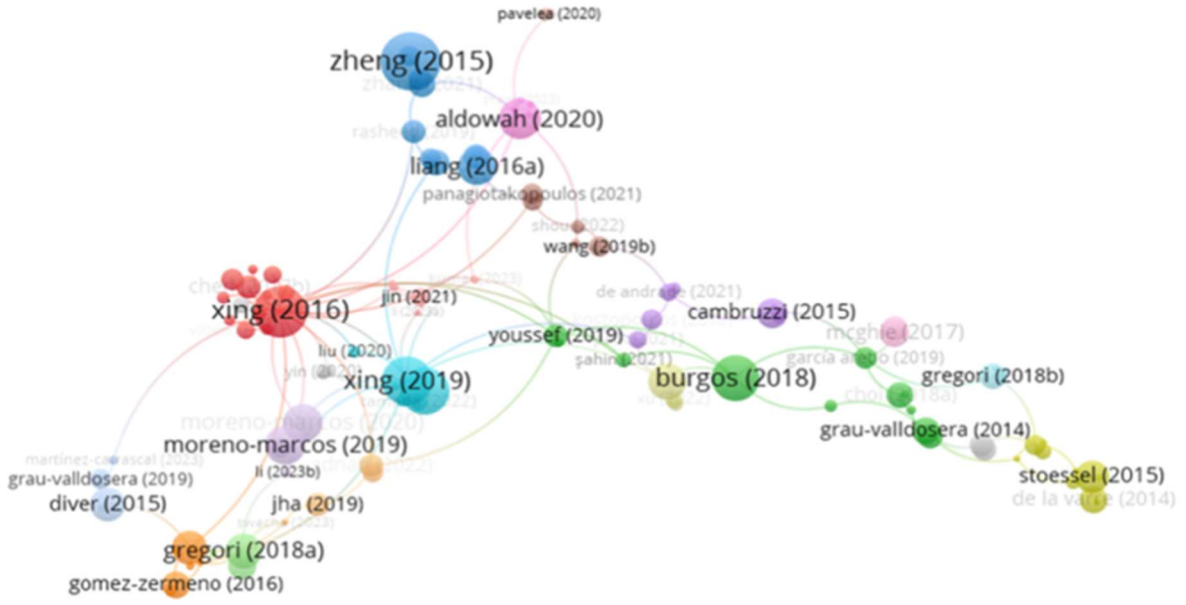
Şekil 7. Yayınların Önde Gelen Yazarlara Göre Dağılımı

Toplam 160 ilk yazarın yer aldığı bu çalışmada yayınların önde gelen yazarlara göre dağılımı Şekil 7’de verilmiştir. Buna göre; 5 çalışmayla en fazla yayın sayısına sahip yazarların Azzouzi, S., Kostopoulos, G., Kotsiantis, S. ve Rothkrantz, L olduğu görülmektedir. Onları 4 yayımla Alario-Hoyos, C., Cristea, A.I., Gütl, C. ve Smaili, E.M. takip ettiği anlaşılmaktadır. Barbosa, J.L.V. ve Carroll, J.M. ise 3’er yayımla bu çalışmanın önde gelen yazarları arasında yer almaktadır.

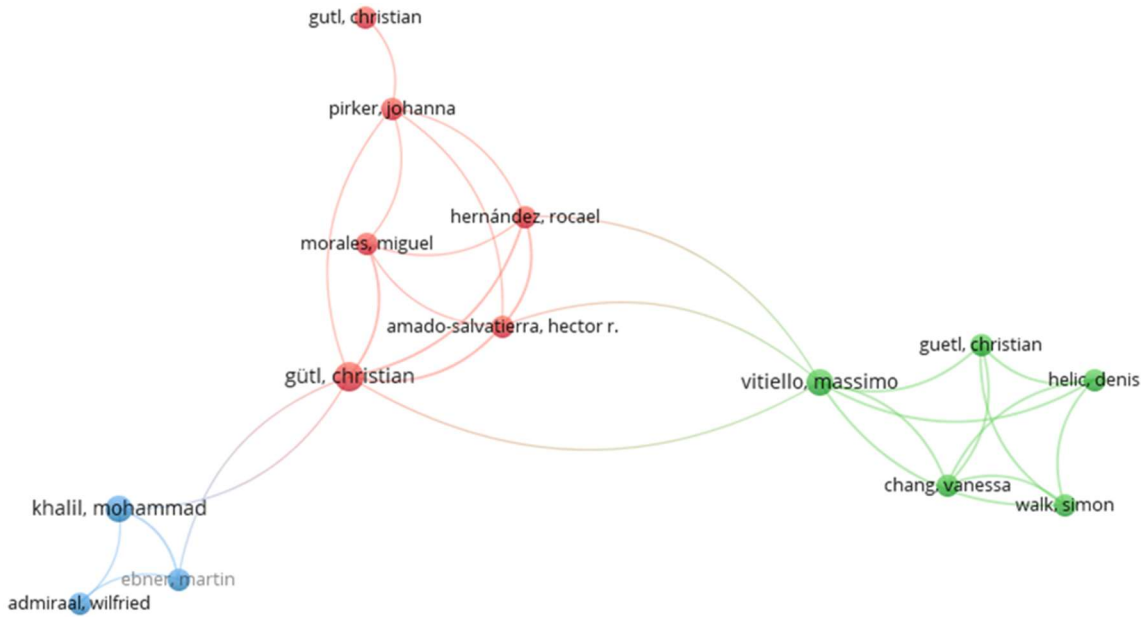
Tablo 3 ve Şekil 8’de en fazla atıf alan araştırmalar incelenmektedir. Minimum atıf sayısı 90 olarak belirlenen ve en çok atıf alan 8 araştırma, yazarlarıyla beraber gösterilmiştir. Şekil 6’da yer alan görsel incelendiğinde eşik değerini karşılayan araştırma ve yazarların 21 kümeye ayrıldığı görülmektedir. Her kümede öne çıkan yazarlar, çalışmaya katkısı az olanlara nispeten daha belirgin, büyük ve birbirine yakın olarak gösterilmektedir. Kırmızı renkte olan ilk küme, diğer çalışmalarla bağlantısı olan 27 araştırmayı içermektedir. Xing, Chen, Stein ve Marcinkowski (2016) tarafından yapılan “Temporal prediction of dropouts in moocs; reaching the low hanging fruit through stacking generalization” adlı çalışmanın 208 atıf aldığı tespit edilmiştir. Mavi kümede, Zheng, Mary, Shih ve Carroll (2015) tarafından yürütülen “Understanding student motivation, behaviours, and perceptions in moocs” adlı çalışma en fazla atıf alan araştırmadır. Bu çalışmanın atıf sayısı 278’dir. Turkuaz ile tanımlanan kümede Xing ve Du (2019) tarafından yürütülen ve 184 atıf alan “Dropout prediction in moocs: Using deep learning for personalized intervention” adlı araştırmanın 17 bağlantıyla öne çıktığı görülmektedir.

Tablo 3. Atıf Sayısı 90 ve Üzeri Olan Makaleler

Yazarlar	Makale Başlığı	Yayın Yılı	Dergi Adı	Atıf Sayısı
Zheng, Saijing; Rosson; Mary Beth; Shih, Patrick C.; Carroll, John M.	Understanding student motivation, behaviours, and perceptions in moocs	2015	CSCW 2015 - proceedings of the 2015 ACM International Conference on Computer-supported Cooperative work and Social Computing, 1882-1895	278
Xing, Wanli; Chen, Xin; Stein, Jared; Marcinkowski, Michael	Temporal prediction of dropouts in moocs; reaching the low hanging fruit through stacking generalization	2016	Computers in Human Behaviour, 58, 119-129	208
Xing, Wanli; Du, Dongping	Dropout prediction in moocs: Using deep learning for personalized intervention	2019	Journal of Educational Computing Research, 57, 547-570	184
Dai, Hai Min; Teo, Timothy; Rappa, Natasha Anne; Huang, Fang	Explaining Chinese University students' continuance learning intention in the mooc setting: A modified expectation confirmation model perspective	2020	Computers and Education, 150	173
Burgos, Concepcion; Campanario, Maria I.; Pena, David de La; Lara, Juan A.; Lizcano, David; Martinez, Maria A.	Data mining for modeling students' performance: A tutoring action plan to prevent academic dropout	2018	Computers and Electrical Engineering, 66, 541-556.	163
Aldowah, Hanan; Al-Samarraie, Hosam; Alzahrani, Ahmed Ibrahim; Alalwan, Nasser	Factors affecting student dropout in moocs: a cause and effect decision-making model	2020	Journal of Computing in Higher Education, 32, 429-454	116
Moreno-Marcos, Pedro Manuel; Alario-Hoyos, Carlos; Munoz-Merino, Pedro J.; Kloos, Carlos Delgado	Prediction in moocs: A review and future research directions	2019	IEEE Transactions on Learning Technologies, 12, 384-401	105
Moreno-Marcos, Pedro Manuel; Munoz-Merino, Pedro J.; Maldonado-Mahauad, Jorge; Perez-Sanagustin, Mar; Alario-Hoyos, Carlos; Delgado Kloos, Carlos	Temporal analysis for dropout prediction using self-regulated learning strategies in self paced moocs	2020	Computers and Education, 145	99



Şekil 8. En Fazla Atıf Alan Araştırmalar

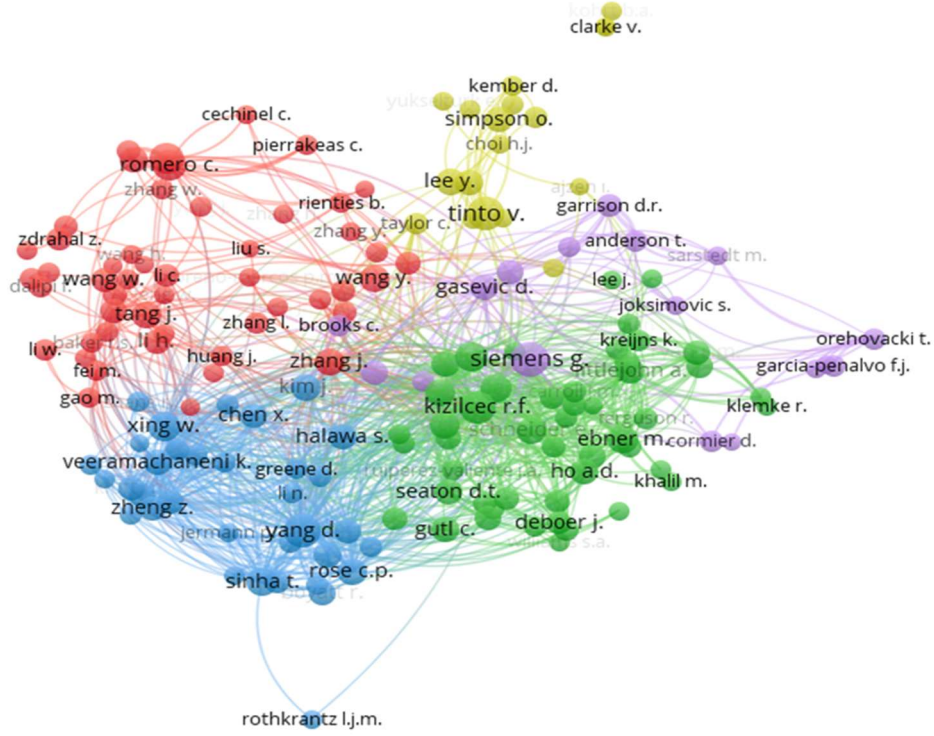


Şekil 9. Ortak Yazarlık Ağ Haritası

Bu çalışma kapsamında yapılan ortak yazarlık ağ analizi için bir yazara dair en düşük belge atıf sayısı 2 olarak belirlenmiştir. Belirlenen eşik kriterlerini 14 yazarın karşıladığı görülmektedir. Şekil 9 incelendiğinde farklı renklere sahip üç ayrı kümelenmenin görüldüğü



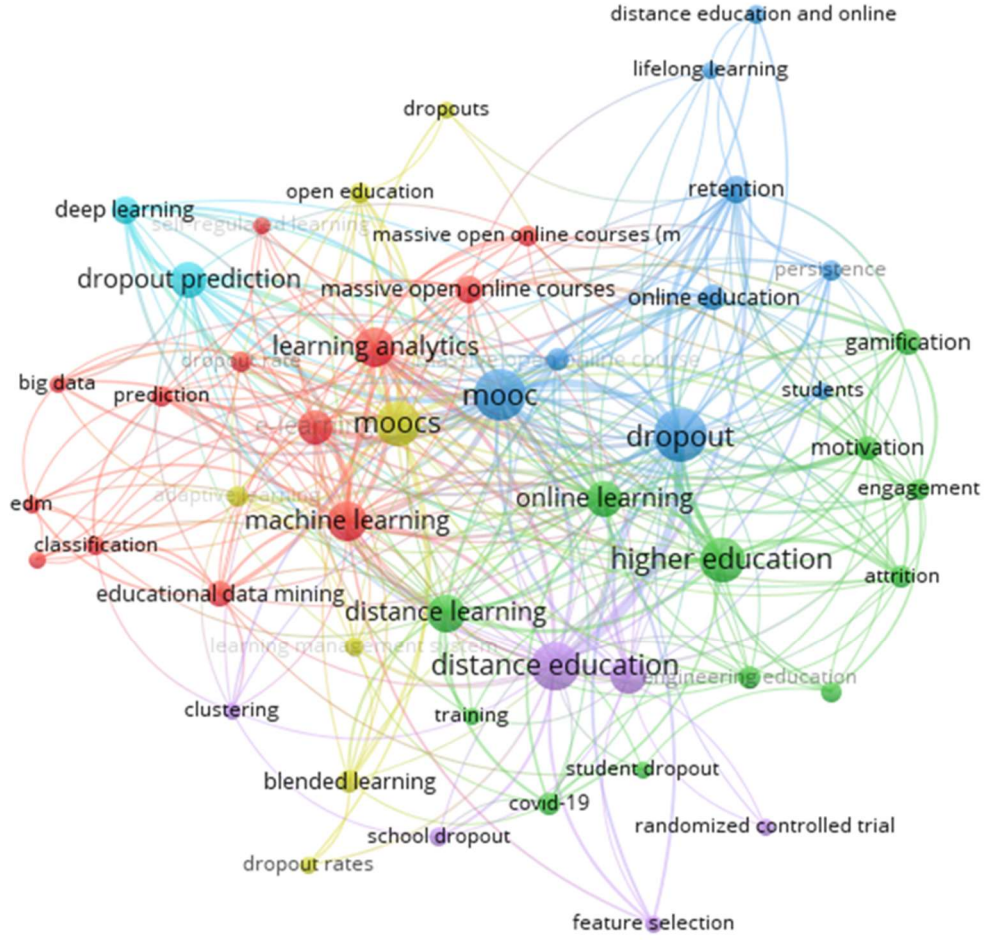
ve birbirleri arasında bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Kırmızı kümede yer alan yazar Christian Gütl (7 bağlantı), yeşil kümede yer alan Massimo Vitiello (7 bağlantı) ve mavi kümede yer alan Mohammad Khalil ve Martin Ebner'in (3 bağlantı) öne çıkan yazarlar olduğu tespit edilmiştir.



Şekil 10. Ortak Atıf Analizi Haritası

Ortak atıf analizi ve atıf yapılan yazarlara yönelik harita oluşturmak amacıyla yapılan analiz için bir yazarın minimum atıf sayısı 20 olarak belirlenmiştir. Atıf yapılan toplam 36556 referans içinden eşik kriterini karşılayan 168 çalışmanın olduğu görülmüştür. Vosviewer programıyla oluşturulan harita görseli Şekil 10'da sunulmuştur. Buna göre beş farklı renkte kümelenmenin olduğu anlaşılmaktadır. Mor kümede Siemens, G. (102 atıf), sarı kümede Tinto, V. (92 atıf), mavi kümede Yang, D. (86 atıf), yeşil kümede Kızılcec, R. F. (84 atıf) ve kırmızı kümede Romero, C.'nin (44 atıf) bu alanda en çok ortak atıf alan yazarlar olduğu görülmektedir.





Şekil 11. Bibliyometrik Anahtar Kelime Analizi

Bu çalışma kapsamında incelenen makale ve konferans bildirilerine yönelik yapılan anahtar kelime analizinde, toplam 1776 anahtar kelimenin, altı farklı renkte kümelendiği görülmektedir (Şekil 11). Her bir kümede oluşum sayısına (os) göre öne çıkan anahtar kelimeler yer almaktadır. Buna göre mavi kümede “dropout (os=85)” ve “mooc (os=82)”, mor kümede “distance education (os=64)”, yeşil kümede “higher education (os=56)”, sarı kümede “moocs (os=54)”, kırmızı kümede “learning analytics (os=42)” ve turkuaz kümede “dropout prediction (os=34)” kelimelerinin öne çıktığı anlaşılmaktadır.

## Sonuçlar

Bu bibliyometrik çalışma, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkiine yönelik 2013 ve 2024 yıllarını kapsayan geniş akademik literatürü incelemekte ve mevcut eğilimlere dikkat çekmektedir. Bu çalışmada Scopus veri tabanında yer alan 620 makale ve konferans bildirilerine ilişkin kapsamlı bir inceleme yapılmıştır.

Yıllara göre yayınlanan bilimsel çalışmalar incelendiğinde 2014 yılında 28 makalenin yayımlandığı, 2022 yılında ise bu sayının artarak 81'e ulaştığı, ancak 2023 yılında eğilimin 77'ye düştüğü anlaşılmaktadır. Bu durum, yıllar içinde geniş çapta ve sürekli bir artış eğilimi olduğuna işaret edebilir. Açık ve uzaktan öğrenme konusunda pandemi sonrası eğitim sistemindeki dönüşümler ve araştırmacıların değişen ilgi alanları gibi çeşitli faktörlerin, bu artışı etkilediği söylenebilir. Sonuç olarak, 2014'ten günümüze kadar öğrenim terkiine dair yapılan çalışmalara olan ilginin arttığı ve bu alanda daha fazla bilimsel üretim yapıldığı ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında analiz edilen bilimsel çalışmaların ülke ve kurumlara göre dağılımı incelendiğinde 92 farklı ülke ve 162 farklı kurumda yayımlandığı anlaşılmaktadır. En fazla çalışmanın 70 sayısına ulaşan ABD'de olduğu ve bunu 67 çalışmayla Brezilya'nın takip ettiği anlaşılmaktadır. Literatürde öğrenim terkiine yönelik yapılan çalışmalarda (Profiroiu vd., 2004; de Oliveira vd., 2021), benzer şekilde ABD'nin diğer ülkelere kıyasla öne çıktığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu farklılığın, ABD nüfus yoğunluğu etkisinden kaynaklanıyor olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu çalışmada 19 çalışmayla onuncu sırada yer alan Almanya, Véliz ve Ortega'nın (2023) yükseköğretimde öğrenim terkiini içeren çalışmasının en önde gelen ülkesi olduğu görülmektedir.

Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terki üzerine bilimsel çalışma yapan ilk on kurum içinde 11 çalışmayla Universitat Oberta de Catalunya ilk sırada yer almaktadır. En az çalışma yapan Universidade Federal do Amazonas, Universidade Federal do Rio Grande do Sul (UFRGS), Université Ibn Tofail, Czech Technical University in Prague, Massachusetts Institute of Technology (MIT) ve Universidad Nacional de Educacion a Distancia ise yayınladıkları 6'şar çalışmayla diğer önde gelen kurumlar arasında yer almaktadır. Bu veriler, açık ve uzaktan öğrenme konusundaki araştırma faaliyetlerinin coğrafi ve kurumsal dağılımını göstermekte olup, bu alanda uluslararası işbirliği ve araştırma ağlarının öneminin giderek arttığı söylenebilir.

Yayınların önde gelen dergilere göre dağılımları incelendiğinde çalışmaların toplamda 112 dergide yer aldığı görülmektedir. Buna göre 28 yayımla “ACM International Conference Proceeding Series” dergisi ilk sırada yer alırken, 21 çalışmayla “Lecture Notes In Computer Science” dergisi onu takip etmektedir. Ardından 11 çalışma ile “Turkish Online Journal Of Distance Education”, 9 çalışmayla “Ceur Workshop Proceedings” ve 8 çalışmayla “Communications in Computer and Information Science” dergileri gelmektedir. Buna göre açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkiine yönelik çalışmaların geniş bir yelpazeye yayıldığı ve konunun çeşitli akademik dergilerde yer aldığı ortaya çıkmaktadır. Valencia vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada benzer şekilde “Communications in Computer and Information Science”nin öne çıkan dergiler arasında yer aldığı belirtilmektedir.

Bu çalışmada yer alan yayınların önde gelen yazarlara göre dağılımı incelendiğinde 5 çalışmayla en fazla yayın sayısına sahip yazarların Azzouzi, S., Kostopoulos, G., Kotsiantis, S. ve Rothkrantz, L olduğu anlaşılmaktadır. Alario-Hoyos, C., Cristea, A.I., Gütl, C. ve Smaili, E. M. yayınladıkları 4’er çalışmayla, Barbosa, J.L.V. ve Carroll, J.M. ise 3’er yayımla bu çalışmanın önde gelen diğer yazarları arasında yer almaktadır. Bu çalışmada, 5 çalışma ile ikinci sırada yer alan yazar, Kostopoulos, G., aynı şekilde de Oliveira vd. (2021) tarafından yapılan çalışmanın da önde gelen yazarlar arasındadır.

Son olarak bu çalışmada incelenen makale ve konferans bildirimlerine yönelik yapılan anahtar kelime analizinde, toplam 1776 anahtar kelime tespit edilmiştir. Öne çıkan anahtar kelimelerin “dropout”, “mooc”, “distance education”, “higher education”, “learning analytics” ve “dropout prediction” olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Valencia vd. (2024) tarafından yürütülen çalışmada da öğrenim terkinin öne çıkan anahtar kelimelerden olduğu görülmektedir.

Elde edilen bu bulgular, açık ve uzaktan öğrenme alanında yapılan çalışmaların öğrenim terki konusuna odaklandığını ve bu sorunun çözümüne yönelik yöntemlerin araştırılmaya devam ettiğini göstermektedir. Çalışmanın genel bulguları, gelecekteki araştırmalar için hem teorik hem de pratik bir rehber niteliği taşımaktadır.

## Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenim terkine yönelik araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için řu önerilerde bulunulabilir;

1. Bu çalışma Scopus veri tabanından elde edilen çalışmalarla sınırlandırılmıştır. Gelecek araştırmalarda, daha geniş bir veri seti ve ek veri tabanları (Web of Science, Google Scholar vb.) kullanılarak çalışmanın kapsamı genişletilebilir. Ayrıca, makale ve konferans bildirilerinin yanı sıra, kitap bölümleri ve tezler gibi diğer akademik yayın türleri de dahil edilerek elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir.

2. Yayın sayılarındaki yıllık değişimlerin nedenlerini daha ayrıntılı incelemek için niteliksel analizler yapılabilir. Özellikle pandemi dönemi ve sonrası eğitim sistemindeki eğilimler üzerine odaklanan çalışmaların etkileri detaylı bir şekilde ele alınabilir.

3. Ülke ve kurum bazındaki dağılımları daha detaylı analiz ederek, hangi faktörlerin (ör; eğitim politikaları, araştırma fonları, teknolojik altyapı) belirli ülkeler ve kurumlar arasında farklılık yarattığı araştırılabilir.

4. Çalışmaların yer aldığı dergilerin etki faktörleri de ayrıntılı incelenerek, bu dergilerin araştırma alanındaki ağırlıkları hakkında analizler yapılabilir.

5. Araştırmaların yoğunlukla yapıldığı ülke ve kurumlar incelenip, ortak proje ve iş birlikleri oluşturulabilir. Böylece kurumlar ve yeni araştırmacılar arasında güçlü bağlantılar kurulabilir.

6. Son olarak öğrenim terki kavramı için “dropout” dışında kullanılan “retention, school refusal, persistence, completion” gibi tüm terimler tek tek incelenip daha ayrıntılı bir sonuca varılabilir.

### Kaynakça

- Anderson, T. (2008). *The theory and practice of online learning*. Edmonton, AB: Athabasca University.
- Arslan, Ö. (2018). *Çevrimiçi uzaktan eğitim öğrencilerinin programları terk etme nedenlerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Budiman, R. (2018). Factors related to students' drop out of a distance language learning programme. *Journal of Curriculum and Teaching*, 7(2), 12. <https://doi.org/10.5430/jct.v7n2p12>
- De Oliveira, C.F., Sobral, S.R., Ferreira, M.J., & Moreira, F. (2021). How does learning analytics contribute to prevent students' dropout in higher education: A systematic literature review. *Big Data Cogn. Comput.*, 5, 64.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>.
- Grau-Valldosera, J. and Minguillón, J. (2014). Rethinking dropout in online higher education: the case of the universitat oberta de catalunya. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(1). <https://doi.org/10.19173/irrodl.v15i1.1628>
- Hallinger, P., & Kovačević, J. (2019). A bibliometric review of research on educational administration: Science mapping the literature, 1960 to 2018. *Review of Educational Research*, 89(3), 335-369, <https://doi.org/10.3102/0034654319830380>
- Hart, C. (2012). Factors associated with student persistence in an online program of study: A review of the literature. *Journal of Interactive Online Learning*, 11(1), 19-42. Available at: <http://www.ncolr.org/jiol/issues/pdf/11.1.2.pdf>
- Huang, H., Jew, L., Qi, D. (2023). Take a MOOC and then drop: A systematic review of MOOC engagement pattern and dropout factor. *Heliyon*. 9.

- Kamissa, Y. (2020). Dropping out from educational system – 1st part. *Open Journal for Psychological Research*, 4(1), 63-76. <https://doi.org/10.32591/coas.ojpr.0401.06063k>
- Kyridis, A. and Tsakiridou, E. (2011). Educational inequalities and school dropout in Greece. *International Journal of Education*, 3(2). <https://doi.org/10.5296/ije.v3i2.855>
- Lee, Y. and Choi, J. (2010). A review of online course dropout research: implications for practice and future research. *Educational Technology Research and Development*, 59(5), 593-618. <https://doi.org/10.1007/s11423-010-9177-y>
- Liliana, L., Santosa, P. I., & Kusumawardani, S. S. (2022). Completion factor in massive open online course in developing countries: A literature review in 2015-2021. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*. 14(2), 456-472.
- Martínez-Torres, J., González, C., Fernández-Sogorb, A., & García-Fernández, J. M. (2024). The evolution of research on school attendance: A bibliometric review of scholarly output. *European Journal of Educational Research*, 13(2), 851-864.
- Öztoklu, B., Ekici, Ö., Konakcı, A. & Yakıcı, R. E. (2024). Okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili çalışmaların bibliyometrik analizi. *International Academic Social Resources Journal*, 9(1), 17-25.
- Park, J.-H. (2007). Factors related to learner dropout in online learning. <https://eric.ed.gov/?id=ED504556>
- Park, J. H., & Choi, H. J. (2009). Factors influencing adult learners' decision to drop out or persist in online learning. *Educational Technology & Society*, 12(4), 207-217. Available at: [https://www.j-ets.net/ETS/journals/12\\_4/18.pdf](https://www.j-ets.net/ETS/journals/12_4/18.pdf)
- Parreño, S. (2022). School dropouts in the philippines: causes, changes and statistics. *Sapienza International Journal of Interdisciplinary Studies*, 4(1), e23002. <https://doi.org/10.51798/sijis.v4i1.552>

- Perianes-Rodriguez, A., Waltman, L., & Van Eck, N. J. (2016). Constructing bibliometric networks: A comparison between full and fractional counting. *Journal of Informetrics*, 10(4), 1178–1195. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.joi.2016.10.006>
- Profiroiu, C. M., Cibu, B., Delcea, C., & Cofas, L. A. (2024). Charting the Course of School Dropout Research: A Bibliometric Exploration. *IEEE Access*.
- Radovan, M. (2019). Should i stay, or should i go? revisiting student retention models in distance education. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 20(3), 29-40. <https://doi.org/10.17718/tojde.598211>
- Rizwan, S., Arshad, S., & Rehman, R. (2022). Factors contributing towards drop out in m.phil at allama iqbal open university. *International Journal of Distance Education and E-Learning*, 7(2), 93-104. <https://doi.org/10.36261/ijdeel.v7i2.2441>
- Roldan-Valadez, E., Salazar-Ruiz, S. Y., Ibarra-Contreras, R., & Rios, C. (2019). Current concepts on bibliometrics: a brief review about impact factor, Eigenfactor score, CiteScore, SCImago Journal Rank, Source-Normalised Impact per Paper, H-index, and alternative metrics. *Irish Journal of Medical Science (1971-)*, 188, 939–951.
- Rovai, A. P. (2003). In search of higher persistence rates in distance education online programs. *The Internet and Higher Education*, 6(1), 1-16. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1096751602001586>
- Sener, J., & Hawkins, R. (2007). Factors affecting completion rates in asynchronous online facilitated faculty professional development courses. *International Journal of Instructional Technology & Distance Learning*, 4(12), 29-44.
- Simonson, M., Schlosser, C. ve Orellana, A. (2011). Distance education research: A review of the literature. *Journal of Computing in Higher Education*, 23(2), 124. <https://doi.org/10.1007/s12528-011-9045-8>



- Stoessel, K., Ihme, T., Barbarino, M., Fisseler, B., & Stürmer, S. (2014). Sociodemographic diversity and distance education: who drops out from academic programs and why?. *Research in Higher Education*, 56(3), 228-246. <https://doi.org/10.1007/s11162-014-9343-x>
- Tattersall, C., Waterink, W., Höppener, P., & Koper, R. (2006). A case study in the measurement of educational efficiency in open and distance learning. *Distance Education*, 27(3), 391-404. <https://doi.org/10.1080/01587910600940463>
- Tewari, D. D., Ilesanmi, K. D., & Serpa, S. (2020). Teaching and learning interaction in South Africa's higher education: Some weak links. *Cogent Social Sciences*, 6(1). <https://doi.org/10.1080/23311886.2020.1740519>
- Thomas, E. (2019). A new approach to teaching introductory computing and information technology by distance learning – addressing key issues. *Eden Conference Proceedings*, (1), 301-309. <https://doi.org/10.38069/edenconf-2019-ac-0032>
- Tinto, V. (2017). Through the eyes of students. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 19(3), 254-269. Available at: [https://ysu.edu/sites/default/files/\(2016\)%20Through%20the%20Eyes%20of%20Students%20TINTO.pdf](https://ysu.edu/sites/default/files/(2016)%20Through%20the%20Eyes%20of%20Students%20TINTO.pdf)
- Ulaş S, González, C. ve Seçer, İ. (2024) School refusal: mapping the literature by bibliometric analysis. *Front. Psychol*, 15.
- Valencia Quecano, L. I., Guzmán Rincón, A., & Barragán Moreno, S. (2024). Dropout in postgraduate programs: A underexplored phenomenon – A scoping review. *Cogent Education*, 11(1).
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538.



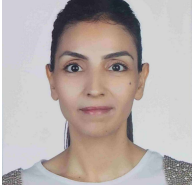
Véliz, P. J. ve Ortega, A. M. (2023). Dropout intentions in higher education: Systematic literature review. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 16(2), 149-158.

Wang, W., Zhao, Y.L., Wu, Y.J., & Goh, M. (2022). Factors of dropout from MOOCs: a bibliometric review. *Libr. Hi Tech*, 41, 432-453.

Willging, P. and Johnson, S. (2019). Factors that influence students' decision to dropout of online courses. *Online Learning*, 13(3). <https://doi.org/10.24059/olj.v13i3.1659>

## Yazarlar Hakkında

### Gülden KILIÇASLAN



Gülden KILIÇASLAN, lisans eğitimini 2004 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği alanında, yüksek lisans eğitimini ise 2021 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yükseköğretim Yönetimi ve Politikası Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 2021 yılında Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda başlayan doktora eğitimine devam etmektedir.

2004-2008 yılları arasında özel bir eğitim kurumunda İngilizce Öğretmeni, 2008-2011 yılları arasında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinde Okutman, 2011 yılı itibarıyla Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır. Akademik ilgi alanları arasında yabancı dil öğretimi, açık ve uzaktan öğrenme, yükseköğretimin yönetimi ve eğitim teknolojileri yer almaktadır.

E-posta: [guldene@anadolu.edu.tr](mailto:guldene@anadolu.edu.tr)

### Hatice CAN



Hatice CAN, lisans eğitimini 2001 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği alanında, yüksek lisans eğitimini ise 2021 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yükseköğretim Yönetimi ve Politikası Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 2021 yılında Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda başlayan doktora eğitimine devam etmektedir. Akademik ilgi alanları

arasında açık ve uzaktan öğrenme, yükseköğretimin yönetimi, eğitim teknolojileri, 21.yy becerileri ve yabancı dil öğretimi yer almaktadır.

E-posta: [yahatru@gmail.com](mailto:yahatru@gmail.com) / [hatice\\_can@anadolu.edu.tr](mailto:hatice_can@anadolu.edu.tr)

### Tuğba ÇETİNKAYA



Tuğba ÇETİNKAYA, lisans eğitimini 2010 yılında Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği programında, yüksek lisans eğitimini ise 2019 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Drama ve Eğitim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Şu an Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. 2010-2017 yılları arasında özel eğitim kurumlarında

İngilizce Öğretmeni olarak görev alan Çetinkaya, 2017 yılından beri Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olup İngilizce öğretmeni olarak çalışmaktadır. İlgi alanları arasında yabancı dil öğretimi, yapay zekâ, eğitim teknolojileri ve açık ve uzaktan öğrenme yer almaktadır.

E-posta: [tugbaozyvzcetinkaya@gmail.com](mailto:tugbaozyvzcetinkaya@gmail.com) / [tugbacetinkaya@anadolu.edu.tr](mailto:tugbacetinkaya@anadolu.edu.tr)